

De interrectuele eigendom van het Grootkapitaal

Is er in deze tijd van onbeperkte kopieermogelijkheden via internet (nog) voldoende draagvlak voor het auteursrecht? Bij een onderzoek naar het draagvlak voor normen is het zinvol om te rade te gaan bij de universele grondnorm, die vrijwel iedereen kent, begrijpt en intuïtief onderschrijft: 'Wat jij niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet'. Deze Gouden Regel, die in vrijwel alle religies voorkomt, appelleert aan een gevoel van wederkerigheid en is evolutiebiologisch te verklaren.¹ Egocentrisch als we zijn, kunnen we een norm beter begrijpen en accepteren als wij het gevoel hebben dat wij er ook zelf door beschermd worden en er dus baat bij hebben.

D.J.G. Visser
Prof. mr. D.J.G. Visser is hoogleraar intellectuele eigendomsrecht aan de Universiteit Leiden en advocaat te Amsterdam.

Normen tegen fysieke aanranding, huisvredebreuk en diefstal hebben daarom een heel breed draagvlak. We kunnen er immers allemaal het slachtoffer van worden en geen van ons wil dat.

Als iedereen auteur zou zijn en van de producten van zijn creatieve geest zou moeten leven, dan zou het draagvlak voor het auteursrecht geen enkel probleem zijn. Dat is helaas niet mogelijk. Er zijn nu eenmaal andere, meer primaire levensbehoeften dan producten van de creatieve geest (bijvoorbeeld voedsel, kleding, onderdak, gezondheid en veiligheid) en die producten en diensten moeten ook door mensen geproduceerd en geleverd worden.

Veruit de meeste burgers hebben geen enkel direct belang bij de bescherming die het auteursrecht biedt. Zij zullen nooit een prestatie leveren die het waard is om tegen betaling te reproduceren of openbaar te maken. Zij zullen nooit één cent verdienen aan creatieve prestaties. Daarom is het auteursrecht, en het gehele recht van de intellectuele eigendom, een ver-van-hun-bed-show.

'Intellectuele eigendom' is voor de gemiddelde burger ook nog eens een hopeloos begrip. Het lijkt te duiden op een vorm van eigendom die alleen aan intellectuelen toekomt. En intellectuelen, of 'interrectuelen', zoals de Koot & Bie alter ego's Jacobse en Van Es van De Tegenpartij ze

plachten aan te duiden, daar heeft de gemiddelde burger sowieso weinig mee: 'Weg met de interrectuelen'.² Voor je het weet wordt intellectuele eigendom samen met de kunst weggezet als 'linkse hobby'.

Dat was allemaal niet zo belangrijk zolang de gemiddelde burger helemaal niet in aanraking kwam met het auteursrecht. Tot vijftig jaar geleden beschikte de gemiddelde burger niet over zijn eigen podium, drukpers of uitzendingstallatie en was het voor hem niet of nauwelijks mogelijk

1 Het eerste en beroemdste artikel hierover is 'The Evolution of Reciprocal Altruism' van Robert L. Trivers, verschenen in het *Quarterly Review of Biology* in 1971, p. 35-57.

2 'Interrectuelen', bonustrack 9 op de cd 'Op Hun Pik Getrapt - De Vierde Langspeelplaat van het Simplisties Verbond' van Van Kooten en De Bie uit 1980.

AN IMPORTANT MESSAGE FROM THE GLOBAL ENTERTAINMENT INDUSTRY...

REMEMBER WHEN...

RADIO WAS GOING TO DESTROY THE RECORD INDUSTRY?

TELEVISION WAS GOING TO BE THE END OF CINEMA?

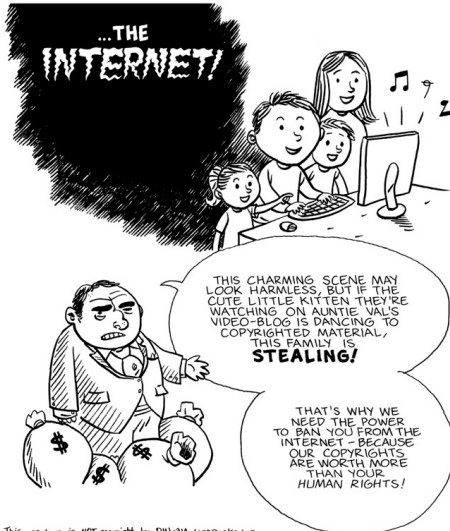
HOME TAPING WAS KILLING MUSIC?

VIDEO WOULD BE THE DEATH OF HOLLYWOOD?

WELL, NOW A NEW SPECTRE HAUNTS THE CORPORATE BOARDROOMS OF THE ENTERTAINMENT INDUSTRY...

This cartoon is NOT copyright by DSI-BM Horrocks 10x

auteursrechten te schenden, althans niet op enige schaal van betekenis. En hij had dus ook helemaal geen last van het auteursrecht.

Anno 2011 heeft wél iedere burger (beneden de veertig) zijn eigen YouTube-'podium', Hyves- en Facebook-'drukkers' en Twitter-'uitzendinstallatie'. En vooral beschikt men over P2P, Usenet en andere onbeperkte mogelijkheden tot up- en downloaden. En die zal de burger gebruiken ook! Iedere beperking daarop wordt gevoeld als een beperking van persoonlijke vrijheid en privacy.

Begrip of sympathie voor een norm tegen onbeperkt up- en downloaden wordt verder beperkt door het beeld dat dergelijke normen alleen maar in het belang zijn van het Grootkapitaal. Er wordt vaak gesproken over 'de Disneys' en 'de Universals' van deze wereld. Onpersoonlijke, meestal buitenlandse, grote bedrijven waarmee de gemiddelde burger geen enkele verwantschap voelt. Het zijn allemaal zakenvullers met inkomens boven de Balkenende-norm, die vermoedelijk ook verantwoordelijk zijn voor de kredietcrisis.

Zolang dit beeld bestaat blijft het tobben met het draagvlak voor het auteursrecht.

In het rijtje 'Geen gezeik, iedereen rijk' en 'dat elke Nederlander bij zijn geboorte doctorandus voor z'n naam krijg' past ook 'up- en downloadvrijheid en -blijheid' en 'schijf aan de interrectuele eigendom van het Grootkapitaal'!